

### บทที่ 3

#### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน

**ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**

การสร้างรูปแบบภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้น เพื่อกำหนดกรอบความคิดในการวิจัย

โดยศึกษาเอกสารจากหนังสือที่เขียนโดยกรีนลีย์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้และงานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎี แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้

2. ร่างรูปแบบ (Modeling) จำลองเพื่อสร้างรูปแบบภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของ

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวคิดของกรีนลีย์ โดยมีองค์ประกอบ 10 องค์ประกอบ

คือ การฟัง การเห็นอกเห็นใจ การเอื้อยารักขา การตระหนักรู้ การโน้มน้าวใจ การสร้างมนทัศน์

การมองการณ์ไกล ความรับผิดชอบร่วมกัน การอุทิศตนเพื่อพัฒนาคน และการสร้างกลุ่มชน

โดยการสังเคราะห์ผลการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 นำมาสร้างเป็นรูปแบบจำลองภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยใช้เทคนิคเดลฟาย จากผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำแบบ

ผู้รับใช้ โดยการนำรูปแบบจำลองจากขั้นตอนที่ 2 มาศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์โดยใช้

เทคนิคเดลฟาย 3 รอบ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเอกสารจากหนังสือที่เขียนโดย

กรีนลีย์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้และงานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎี แนวคิดเกี่ยวกับ

ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้

3.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำแบบผู้รับใช้ จำนวน 10 ด้าน คือ การฟัง การเห็นอกเห็นใจ การเยียวยา รักษา การตระหนักรู้ การโน้มน้าวใจ การสร้างมโนทัศน์ การมองการณ์ไกล ความรับผิดชอบร่วมกัน การอุทิศตนเพื่อพัฒนาคนและการสร้างกลุ่มชน จำนวน 10 ข้อ

3.3 นำคำถามที่ยก่างขึ้นปรึกษาขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.4 นำแบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 1 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง จำนวน 5 คน ดังมีรายนามต่อไปนี้

3.4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิญญู สมพงษ์ธรรม ผู้อำนวยการศูนย์นวัตกรรม และผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

3.4.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัย และจิตวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมโภช อเนกสุข อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัย และจิตวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.4.4 ดร.สุเมธ งามกนก อาจารย์ประจำภาควิชา นวัตกรรมและผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

3.4.5 บาทหลวง ดร.สมจิตร์ พึ่งหันจันทร์ อธิการบ้านเนรพระหลุ่ย ศรีราชา

3.5 แก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลักตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.6 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง ณ สถานที่ทำงานของผู้เชี่ยวชาญ โดยนัดหมายทางโทรศัพท์ พร้อมทั้งส่งแบบสัมภาษณ์และงานวิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญล่วงหน้า ผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 17 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนักบวชในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ซึ่งมีความรู้ และเชี่ยวชาญในเรื่องภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้มีวุฒิทางการศึกษาปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตทางการบริหารการศึกษา จากนั้นใช้เทคนิคการบอกต่อ (Snow Balls) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

3.6.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญในเรื่องภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ คือ นักบวชในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ดำรงตำแหน่งเป็นผู้รับใบอนุญาตผู้จัดการ หรือครูใหญ่โรงเรียนเอกชนเขตสังฆมณฑลในประเทศไทย จำนวน 9 คน ประกอบด้วย

3.6.1.1 บาทหลวง ดร.วีระ ผังรักษ์

3.6.1.2 บาทหลวง ดร.เชาวฤทธิ์ ลาสา

- 3.6.1.3 บาทหลวง ดร.ลือชัย จันทร์โປ้
- 3.6.1.4 บาทหลวง ดร.พิชาญ ใจเสรี
- 3.6.1.5 บาทหลวง ดร.อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ
- 3.6.1.6 บาทหลวง ดร.เอกชัย ชินโคตร
- 3.6.1.7 ชิสเตอร์ ดร.ลำยอง อุ่นวัน
- 3.6.1.8 ชิสเตอร์ ดร.วรมุข ประนอมมิตร
- 3.6.1.9 ชิสเตอร์รัตนารี ลัญญลักษณ์

3.6.2 กลุ่มนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถในการสอนและพัฒนาภาวะผู้นำทางการศึกษา คือ อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่สอนเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา จำนวน 8 คน ประกอบด้วย

- 3.6.2.1 ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์
- 3.6.2.2 รองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด
- 3.6.2.3 รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ
- 3.6.2.4 รองศาสตราจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ
- 3.6.2.5 รองศาสตราจารย์ ชารี มณีสรี
- 3.6.2.6 ดร.สุริมาศ สุขกลี
- 3.6.2.7 ดร.พรรณิ สุวัตติ
- 3.6.2.8 ดร.โสภิน ม่วงทอง

3.7 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 จัดเป็นหมวดหมู่ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเด็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พยายามคงรูปภาษาสำนวนเดิมไว้ จากนั้นจำแนกเป็นข้อกระทง หากข้อความใดมีเนื้อความที่ใกล้เคียงกันก็นำมาไว้ในข้อเดียวกัน จากนั้นคำนวณค่าร้อยละ โดยคัดเลือกข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไป

3.8 นำข้อความจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 ที่มี ความเห็นสอดคล้องกันตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไป สร้างแบบสอบถามรอบที่ 2 ได้ข้อคำถาม จำนวน 132 ข้อ เป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ การให้คะแนนดังนี้

- |           |                                          |
|-----------|------------------------------------------|
| 5 หมายถึง | ข้อความนั้นมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด |
| 4 หมายถึง | ข้อความนั้นมีความเหมาะสมในระดับมาก       |
| 3 หมายถึง | ข้อความนั้นมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง   |
| 2 หมายถึง | ข้อความนั้นมีความเหมาะสมในระดับน้อย      |

1 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

3.9 นำแบบสอบถามฉบับที่ 2 ปรึกษาขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

3.10 นำแบบสอบถามฉบับที่ 2 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง จำนวน 5 คน ดังมีรายนามต่อไปนี้

3.10.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิญญู สมพงษ์ธรรม ผู้อำนวยการศูนย์นวัตกรรม และผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

3.10.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัย และจิตวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.10.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมโภช อนนทสุข อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัย และจิตวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.10.4 ดร.สุเมธ งามกนกอาจารย์ประจำภาควิชา นวัตกรรมและผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

3.10.5 บาทหลวง ดร.สมจิตร์ พึ่งหันจันทร์ อธิการบ้านเณรพระฤทธิย์ ศรีราชา

3.11 แก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำแบบสอบถาม ให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลักตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.12 นำแบบสอบถามฉบับที่ 2 ฉบับสมบูรณ์ไปสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มเดิมจากการสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 จำนวน 17 คน

3.13 สร้างแบบสอบถามฉบับที่ 3 โดยนำข้อความความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ได้จาก แบบสอบถามในรอบที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) โดยนำข้อความที่มีค่ามัธยฐาน (Median) ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์ (Interquartile Range) 1.5 ลงมา ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

3.13.1 ค่ามัธยฐาน (Median)

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้น เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษามากที่สุด

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50-4.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้น เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาเป็นอย่างมาก

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจกับข้อความนั้นว่าจะเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาหรือไม่

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1. 50-2.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้น ไม่น่าจะเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1. 49 ลงไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้น ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา

### 3.13.2 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์จะเป็นการคำนวณหาความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 1 กับระหว่างควอไทล์ที่ 3 ถ้าค่าที่คำนวณได้ข้อความใดที่มีค่าต่ำกว่า 1.50 ลงมาแสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นสอดคล้องกัน (Consensus) แต่ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อความใดมีค่ามากกว่า 1. 50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้น ไม่สอดคล้องกัน และการคัดเลือกข้อความที่จะมาเป็นกรอบความคิดในการอภิปรายผลได้นั้นจะต้องเป็นข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันเท่านั้น ส่วนข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกันก็จะถูกตัดทิ้งไป (จุฬพล พูลภัทรชีวิน, 2539, หน้า 23 - 24)

3.14 นำแบบสอบถามฉบับที่ 3 ปรึกษาขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก แล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ นำไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม ซึ่งในแบบสอบถามฉบับที่ 3 นี้ได้รวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 มาวิเคราะห์ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญทราบคำตอบของกลุ่มและคำตอบของตนเองว่ามีความสอดคล้องกันเพียงใด เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาทบทวน คำตอบของตนเองอีกครั้งว่า ควรเปลี่ยนคำตอบตามความคิดเห็นของกลุ่มหรือไม่ถ้าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มและยังยืนยันคำตอบเดิมก็ให้ผู้เชี่ยวชาญเขียนอธิบายเหตุผลประกอบ

3.15 นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากแบบสอบถามในรอบที่ 3 มาวิเคราะห์ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) แล้วเลือกข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันตามเกณฑ์ที่กำหนดสรุปเป็นรูปแบบภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนการสร้างรูปแบบภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ เดือนพฤษภาคม – กรกฎาคม พ.ศ. 2554

## สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์รอบที่ 1 โดยนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดเข้าเป็นหมวดหมู่ โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเด็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นจำแนกเป็นข้อกระทง หากข้อความใดมีเนื้อความที่ใกล้เคียงกันก็นำมาไว้ในข้อเดียวกัน จากนั้นคำนวณ

คำร้อยละ โดยนำข้อความที่มีความสอดคล้องกันตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไปนำไปสร้างแบบสอบถามรอบที่ 2

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามรอบที่ 2 และ 3 ใช้การวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

### 2.1 ค่ามัธยฐาน (Median)

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษามากที่สุด

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50-4.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาเป็นอย่างมาก

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจกับข้อความนั้นว่าจะเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาหรือไม่

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.50-2.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นไม่ค่อยน่าจะเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.49 ลงไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา

### 2.2 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

สำหรับค่าพิสัยระหว่างควอไทล์จะเป็นการคำนวณหาความแตกต่าง

ระหว่างควอไทล์ที่ 1 กับระหว่างควอไทล์ที่ 3 ถ้าค่าที่คำนวณได้ข้อความใดที่มีค่าต่ำกว่า 1.50

ลงมาแสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นสอดคล้องกัน (Consensus)

แต่ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อความใดมีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของ

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกัน และการคัดเลือกข้อความที่จะมาเป็น

กรอบความคิดในการอภิปรายผลได้นั้นจะต้องเป็นข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็น

สอดคล้องกันเท่านั้น ส่วนข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกันก็จะ

ถูกตัดทิ้งไป (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2539, หน้า 23 - 24)

## ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน

การตรวจสอบรูปแบบภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน  
ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. สร้างแบบสอบถามฉบับที่ 4 โดยนำข้อความที่ได้จากแบบสอบถามรอบที่ 3  
ซึ่งจัดลำดับข้อมูลตามที่สรุปได้ เพิ่มหัวข้อเสนอแนะ
2. นำแบบสอบถามฉบับที่ 4 ปรึกษาขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก  
และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
3. นำแบบสอบถามฉบับที่ 4 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา  
และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง จำนวน 5 คน ดังมีรายนามต่อไปนี้
  - 3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิญญู สมพงษ์ธรรม ผู้อำนวยการศูนย์นวัตกรรม  
และผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
  - 3.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัย  
และจิตวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยบูรพา
  - 3.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมโภช อเนกสุข อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัย และ  
จิตวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยบูรพา
  - 3.4 ดร.สุเมธ งามกนก อาจารย์ประจำภาควิชา นวัตกรรมและผู้นำทางการศึกษา  
มหาวิทยาลัยบูรพา
  - 3.5 บาทหลวง ดร.สมจิตร พึ่งหันจันทร์ อธิการบ้านเนรพระหลุ่ย ศรีราชา
4. แก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำแบบสอบถามให้  
อาจารย์ที่ปรึกษาหลักตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
5. นำแบบสอบถามฉบับที่ 4 ไปใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ซึ่ง  
ผู้วิจัยจัดขึ้น และเป็นผู้ดำเนินการอภิปรายในวัตุสารที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2554 เพื่อตรวจสอบ  
รูปแบบภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับผู้บริหารสถานศึกษา  
ขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ปฏิบัติหรือ ผู้ที่สามารถนำรูปแบบภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหาร  
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม มีจำนวน 8 คนโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง  
(Purposive Sampling) ดังมีรายนามต่อไปนี้
  - 5.1 นายอานนท์ หันทุง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลคลองหาด
  - 5.2 นายไพรัช ช่างไม้ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองไก่อ่เถื่อน
  - 5.3 นายบรรจบ สมอาสา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าศาลี

5.4 นายอาคม รุณศรีงาม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านชันน้อย

5.5 นายชนงค์ สีมานูณ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังยาง

5.6 นางโกสุม ศรีคัทธะนาม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังจระเข้

5.7 นางวันฤดี ปุยะติ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังไผ่

5.8 นางอุบลรัตน์ ศรีษะเกตุ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังศรีทอง

6. สรุปข้อคิดเห็นที่ได้จากการสนทนากลุ่ม เป็นรูปแบบภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของ  
ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน  
ซึ่งกระบวนการวิจัยทั้ง 2 ขั้นตอนสามารถสรุปได้ดังภาพที่ 4

